

Департамент культури та інформаційної політики
Запорізької обласної державної адміністрації
Комунальний заклад "Запорізька обласна бібліотека
для дітей "Юний читач" Запорізької обласної ради

2025
КАЛЕНДАР

Відомі ювілейні дати

Запорізької області 2025 року

Інформаційний краєзнавчий список

Запоріжжя
2024

Відомі ювілейні дати Запорізької області 2025 року / Запорізька обласна бібліотека для дітей "Юний читач" – Запоріжжя, 2024. – 12 с.

Видання містить інформацію про знаменні та пам'ятні дати, що відзначатимуться у Запорізькій області у 2025 році, про ювілеї письменників, художників та інших діячів мистецтва Запорізького краю.

Розраховано на бібліотечних фахівців та широке коло читачів.

Укладач:

Ірина ГУДІНА

Редагування та

комп'ютерна верстка

Людмила ВЕСЕЛОВА

Відповідальна за випуск

Лариса ДАНИЛОВА

СІЧЕНЬ

- 05.01** – 70 років від дня народження Володимира Павловича Гавронського, запорізького скульптора (1955)
- 11.01** – 100 років від дня народження Віктора Васильовича Полтавця, уродженця м. Пологи, живописця, народного художника України (1925-2003)
- 14.01** – 60 років від дня заснування Запорізького району (1965)
- 14.01** – 40 років від початку будівництва Запорізької АЕС (1980)
- 15.01** – 95 років від дня народження Владлена Олексійовича Лукашова, уродженця м. Запоріжжя, українського композитора (1930 – 2003).
- 15.01** – 170 років від дня народження Опанаса Георгійовича Сластіона, уродженця м. Бердянськ, живописця, графіка, архітектора, мистецтвознавця, етнографа, педагога, громадського діяча (1855-1933)
- 15.01** – 120 років тому розпочала роботу Олександрівська міська громадська бібліотека (нині – КЗ "Запорізька обласна універсальна наукова бібліотека" ЗОР) (1905)
- 16.01** – 45 років від дня заснування Запорізького центру науково-технічної творчості молоді (1980)
- 18.01** – 95 років від дня народження Бориса Ізраїльовича Рапопорта, запорізького скульптора (1930–2018)

ЦЬОГО МІСЯЦЯ ВИПОВНЮЄТЬСЯ:

- 375 років від початку повстання козаків на Запоріжжі та на Поділлі (1650)
- 30 років від часу заснування видавництва "Дике Поле" (м. Запоріжжя) (1995)

ЛЮТИЙ

- 06.02** – 85 років від дня народження Олега Юхимовича Орача (Комара), уродженця с. Благовіщенка (нині – Пологівського району), поета, прозаїка, дитячого письменника (1940-2005)
- 07.02** – 80 років від дня народження Геннадія Івановича Гридасова, запорізького художника, ювеліра, члена НСХУ (1945-2019)
- 08.02** – 70 років від дня народження Віталія Івановича Кругляка, запорізького художника, члена ЗОНСХУ (1955)
- 16.02** – 60 років від дня заснування Запорізької міської клінічної лікарні швидкої медичної допомоги (1965)
- 28.02** – 65 років (1960) від дня народження Любові Григорівни Геньби, уродженки с. Грушеве (нині – Пологівського району), запорізької поетеси, громадської діячки (1960)

БЕРЕЗЕНЬ

05.03 – 120 років від дня народження Василя Івановича Сокола, українського письменника, уродженця с. Гусарка (нині – Пологівського району). Емігрував до США (1979), а потім до Австралії (1905-2001)

14.03 – 65 років від дня народження Анатолія Васильовича Бойка, уродженця м. Запоріжжя, українського історика, дослідника історичних джерел та історії Південної України XVIII – початку XX ст., доктора історичних наук, (1960-2010)

20.03 – 75 років від дня народження Івана Миколайовича Доценка, уродженця с. Ремівка (нині – Пологівського району), українського поета (1950-1985)

21.03 – 75 років від дня народження Вячеслава Васильовича Нежуги, запорізького художника, графіка, фотохудожника (1950-2011)

23.03 – 75 років від дня народження Наталії Миколаївни Бовкун, запорізької художниці (1950)

25.03 – 115 років від дня народження Олександра Єрмолайовича Носенка, уродженця с. Кірове (нині – Таврійське Пологівського району), українського прозаїка (1910-1980)

25.03 – 100 років від дня народження Бориса Кузьмовича Єгорова, запорізького художника, члена Запорізької організації Національної спілки художників України (1925 – 2017)

30.03 – 95 років від дня народження Віктора Васильовича Ликова, уродженця м. Бердянськ, українського кінорежисера, прозаїка, члена Національної спілки письменників України (1930 – 1993).

31.03 – 75 років від дня народження Віктора Миколайовича Гончарова, актора Запорізького театру юного глядача, заслуженого артиста України, педагога (1950)

ЦЬОГО МІСЯЦЯ ВИПОВНЮЄТЬСЯ:

– 95 років Запорізькому металургійному технікуму (нині Запорізький металургійний коледж) (1930)

КВІТЕНЬ

01.04 – 30 років від дня заснування запорізької дитячої газети "Клякса" (1995)

04.04 – 90 років від дня заснування Запорізького електротехнічного коледжу (колишнього індустріального технікуму) (1935)

09.04 – 85 років від дня народження Світлани Титівни Ващенко, заслуженої артистки України, концертмейстера з класу вокалу Запорізького академічного обласного українського музично-драматичного театру ім. В. Г. Магара (1940)

13.04 – 25 років від дня заснування Запорізького обласного військового ліцею "Захисник" (2000)

- 14.04** – 45 років тому став до ладу восьмий (останній) гідроагрегат Дніпрогес-2 (1980)
- 17.04** – 55 років тому відкрився Пологівський районний краєзнавчий музей (1970)
- 18.04** – 85 років від дня народження Леоніда Івановича Попернацького, композитора, аранжувальника (з 1976 р. живе і працює в м. Запоріжжі) (1940)
- 21.04** – 65 років від дня заснування ансамблю "Чайка" Запорізького міського Палацу дитячої та юнацької творчості (1960)
- 22.04** – 95 років від дня народження Віталія Антоновича Сацького, генерального директора ВАТ "Запоріжсталь", почесного громадянина міста Запоріжжя, уродженця міста Пологи (1930 - 2017)
- 26.04** – 90 років від дня народження Станіслава Володимировича Тельнюка, письменника поета, публіциста, перекладача, громадського діяча, уродженця с. Іскрівка (нині – Мелітоподьського району) (1935-1990)
- 28.04** – 85 років від дня народження Юрія Павловича Остапова, запорізького художника (1940 - 2017)

ТРАВЕНЬ

- 02.05** – 100 років від дня народження Леоніда Михайловича Орленка, заслуженого художника України, члена Запорізької організації Національної спілки художників України (1925-1994)
- 05.05** – 80 років від дня заснування Запорізького машинобудівного конструкторського бюро (ЗМКБ "Івченко-Прогрес") (1945)
- 06.05** – 70 років від дня народження Олександра Семеновича Жолудя, запорізького художника-монументаліста, члена НСХУ (1955)
- 07.05** – 170 років від дня народження Миколи Феофановича Кащенко, біолога, ембріолога, селекціонера, академіка, уродженця хутора Веселий Олександрівського повіту Катеринославської губернії (нині – Запорізького району Запорізької області) (1855-1935)
- 24.05** – 85 років від дня народження Володимира Миколайовича Луценка, запорізького художника (1940 – 2012)
- 31.05** – 25 років від дня заснування Ассирійської діаспори в м. Запоріжжі (2000)

ЧЕРВЕНЬ

- 02.06** – 95 років від дня заснування Запорізького авіаційного технікуму (нині – Запорізький авіаційний фаховий коледжі ім. О. Івченка) (1930)
- 11.06** – 95 років від дня народження Семена Костянтинівича Бондаренка, запорізького художника (станковий живопис) (1930 – 1995)
- 12.06** – 95 років від дня народження Володимира Петровича В'ялого, запорізького скульптора (1930 – 2005)

- 12.06** – 55 років тому розпочато будівництво міста Енергодар та Запорізької ДРЕС (1970)
- 20.06** – 80 років від дня народження Лариси Анатоліївни Коваль, запорізької поетеси (1945)
- 21.06** – 105 років від дня народження Марії Петрівни Педенко, запорізької письменниці (1920 – 1957)
- 23.06** – 90 років від дня заснування Жовтневого (нині – Олександрівський) району м. Запоріжжя (1935)
- 27.06** – 75 років від дня народження Ніни Петрівни Шинкарук, заслуженої артистки, провідного майстра сцени Запорізького академічного обласного українського музично-драматичного театру ім. В. Г. Магара (1950)
- 29.06** – 75 років тому було повністю відбудовано Дніпрогес (1950)

ЛИПЕНЬ

- 01.07** – 125 років від дня заснування Олександрівського механіко-технічного училища (нині – Національний університет "Запорізька політехніка") (1900)
- 03.07** – 100 років від дня народження Юрія Олександровича Смирнова, запорізького художника-пейзажиста, члена Запорізької організації Національної Спілки художників України (1925-1997)
- 03.07** – 85 років від дня народження Анатолія Михайловича Івченка, запорізького художника (станковий живопис і графіка) (1940 – 2020)
- 03.07** – 60 років від дня народження Михайла Михайловича Буряка, запорізького поета, члена Національної Спілки письменників України (1965)
- 04.07** – 85 років від дня народження Олександра Івановича Гапона, народного артиста України, актора Запорізького академічного обласного українського музично-драматичного театру ім. В. Г. Магара, почесного громадянина м. Запоріжжя, уродженця с. Орлянське Василівського району (1940 – 2021)
- 05.07** – 125 років від дня народження Володимира Герасимовича Магара, народного артиста СРСР (1900-1965)
- 05.07** – 95 років від дня народження запорізького краєзнавця Степана Марковича Кириченка (1930 – 2003).
- 07.07** – 75 років від дня народження Леоніда Григоровича Кривоуста, запорізького художника – графіка (1950)
- 08.07** – 105 років тому прийнята постанова про створення Олександрівської губернії в складі Олександрівського, Мелітопольського та Бердянського повітів (1920)
- 20.07** – 95 років від дня народження Зінаїди Петрівни Лисак, української співачки, народної артистки УРСР, уродженки міста Запоріжжя (1930 – 2006)
- 26.07** – 55 років від дня народження Бориса Єфимовича Чака, скульптора, члена Спілки художників України (1970)

27.07 – 90 років від дня народження Івана Потаповича Сухаря, запорізького письменника, поета, члена Національної спілки письменників України, уродженця с. Омельник (нині – Пологівського) району (1935-1999)

29.07 – 105 років від дня народження Аркадія Євгеновича Гашинського, українського актора, викладача, уродженця міста Мелітополь (1920 – 1991)

31.07 – 95 років від дня народження Петра Григоровича Добриніна, запорізького художника-графіка (1930 – 2000)

ЦЬОГО МІСЯЦЯ ВИПОВНЮЄТЬСЯ:

– 95 років Запорізькому будівельному технікуму (нині Запорізький будівельний фаховий коледж) (1930)

СЕРПЕНЬ

03-05.08 – 35 років тому вперше відзначалися Дні козацької слави, присвячені 500-річчю від першої писемної згадки про українських козаків. Особливого розмаху урочистості набули на о. Хортиця в Запоріжжі та с. Капулівка на Дніпропетровщині (1990)

11.08 – 95 років від дня заснування Запорізького педагогічного інституту (з 1985 року – Запорізький державний університет, з 2004 року – Запорізький національний університет) (1930)

14.08 – 130 років від дня заснування Гуляйпільської земської бібліотеки-читальні (1895)

18.08 – 60 років від дня народження Миколи Миколайовича Соболя, запорізького скульптора (1965-2005)

20.08 – 150 років від дня народження Івана Гавриловича Александрова, видатного інженера та вченого в галузі енергетики та гідротехніки, академіка, автора проекту "Дніпрогес" (1875-1936)

27.08 – 100 років від дня заснування Запорізького обласного державного архіву (1925)

28.08 – 55 років від дня народження Олени Григорівни Красносельської, запорізької письменниці (1970)

ВЕРЕСЕНЬ

01.09 – 90 років від дня заснування Запорізького гідроенергетичного технікуму (нині Запорізький гідроенергетичний фаховий коледж ЗНУ) (1935)

03.09 – 95 років тому було розпочато будівництво Запорізького алюмінієвого комбінату (1930)

06.09 – 250 років від дня заснування міста Запоріжжя (до 1921 року – Олександрівськ) (1770)

08.09 – 105 років від дня народження Костянтина Йосиповича Параконьєва, актора Запорізького академічного обласного українського музично-драматичного театру ім. В. Магара (1920 – 1989)

12.09 – 70 років тому було засноване Запорізьке медичне училище (1955)

14.09 – 190 років від дня народження Петра Савича Єфименка, українського етнографа і краєзнавця, уродженця міста Великий Токмак (нині місто Токмак) (1835-1908).

18.09 – 60 років тому (1965) територія острова Хортиця була оголошена державним історико-культурним заповідником (1965)

21.09 – 90 років тому перша мартенівська піч заводу "Запоріжсталь" вперше видала сталь (1935)

24.09 – 70 років від дня народження Олександра Олександровича Вільчинського, заслуженого майстра народної творчості України, голови Запорізького осередку Національної спілки майстрів народного мистецтва України (1955)

26.09 – 105 років від дня народження Івана Миколайовича Носенка, запорізького скульптора (1920 – 2000)

30.09 – 75 років від дня народження Тамари Дмитрівни Дружини, запорізької художниці, члена НСХУ (1950 – 2020)

ЖОВТЕНЬ

01.10 – 95 років тому Запорізьку музичну профшколу було перетворено в музичний технікум (нині – Запорізький музичний фаховий коледж імені П.І.Майбороди) (1930)

01.10 – 80 років Запорізькому кінному заводу (с. Трудове – нині Запорізького району) (1945)

08.10 – 75 років від дня народження Галини Михайлівни Сапегіної, запорізької художниці (масляний живопис), члена Національної Спілки художників України (1950)

13.10 – 75 років від дня народження Степана Петровича Марчука, запорізького художника (прикладне та монументальне мистецтво) (1950)

16.10 – 75 років від дня народження Анатолія Степановича Грабчилова, запорізького художника-графіка (1950)

19.10 – 35 років запорізькому класичному ліцею (1990)

22.10 – 95 років від дня народження Вілена Олександровича Калюти, кінооператора, заслуженого діяча мистецтв України, члена-кореспондента Академії мистецтв України, уродженця міста Гуляйполя (1930 – 1999)

31.10 – 85 років від дня народження Володимира Олександровича Лук'янця, актора Запорізького академічного обласного українського музично-драматичного театру ім. В. Магара, народного артиста України (1960 – 2009)

ЛИСТОПАД

01.11 – 85 років від дня народження Миколи Хомича Лиходіда, запорізького поета (1940-1993)

06.11 – 90 років від дня народження Віктора Івановича Хівренка, запорізького художника – графіка (1935-1992)

07.11 – 170 років від дня народження Дмитра Івановича Яворницького, видатного археолога, етнографа, дослідника історії запорозького козацтва (1855-1940).

10.11 – 85 років від дня народження Георгія Павловича Карадуманова, запорізького художника. Працював в галузі станкової графіки та живопису, іконопису (1940 – 2020)

16.11 – 95 років від дня народження Олександра Степановича Сацького, кінодраматурга, уродженця міста Пологи (1930 – 1986)

20.11 – 90 років від дня народження Віталія Івановича Шевченка, українського художника-графіка, уродженця м. Запоріжжя (1935-2007)

21.11 – 80 років від дня народження Анатолія Захаровича Рекубрацького, запорізького поета, почесного громадянина м. Запоріжжя (1945-2011)

21.11 – 105 років від дня народження Яна Абрамовича Френкеля, композитора, дитячі роки якого пройшли в Пологівському районі (1920 – 1989)

24.11 – 35 років від дня заснування Запорізького обласного осередку Національної спілки народних майстрів України (1990)

ГРУДЕНЬ

06.12 – 170 років від дня народження Миколи Олександровича Каришева, економіста, статистика, педагога, громадського діяча, життя та творчість якого була пов'язана із Запорізьким краєм (1855-1905).

11.12 – 65 років від дня заснування Гуляйпільського районного краєзнавчого музею (1960)

13.12 – 95 років від дня народження Миколи Миколайовича Рибнікова, актора, який грав у кінофільмі "Весна на Зарічній вулиці" (1956, Сашко Савченко). В 2013 році в м. Запоріжжі, де знімався цей фільм, встановлено пам'ятник Миколі Рибникову (1930 – 1990)

15.12 – 155 років від дня народження Григорія Герасимовича Чечета, одного з перших вітчизняних авіаконструкторів, уродженця села Трудове Токмацької міської громади Пологівського району (1870 – 1922)

18.12 – 35 років від дня народження Івана Вікторовича Гутніка-Залужного молодшого лейтенанта, учасника АТО/ООС, командира окремого взводу військової частини 3033 Національної гвардії України. (Помер від отриманих поранень в Амвросіївській лікарні 10 серпня 2014 року (1990 – 2014)

- 19.12** – 105 років від дня народження Івана Васильовича Пухи, дослідника Запорізького краю (1920 – 2005)
- 23.12** – 90 років тому став до ладу діючих Запорізький титано-магнієвий комбінат (1935)
- 25.12** – 100 років від дня народження Леоніда Федоровича Яворського, запорізького художника (1925-1989)
- 28.12** – 135 років від дня заснування Запорізького педучилища №1 (нині – Запорізький педагогічний фаховий коледж) (1890)
- 31.12** – 55 років від дня заснування Палацу спорту "Юність" у Запоріжжі (1970)

ДАТИ, МІСЯЦЬ І ЧИСЛО ЯКИХ НЕ ВИЗНАЧЕНО

- 255 років від дня заснування міста Запоріжжя (1770)
- 255 років від дня заснування смт. Комишуваха (нині – Пологівського району) (1770)
- 255 років від дня заснування с. Жеребець (нині – с. Таврійське Пологівського району) (1770)
- 235 років від дня заснування смт. Новомиколаївка (нині – Запорізького району) (1790)
- 230 років від дня заснування с. Пологи (нині – м. Пологи) (1795)
- 185 років від дня заснування м. Вільнянськ (1840)
- 180 років від дня народження Михайла Адамовича Лукашевича (1845? — 1910), дворянина, колезького радника, земського лікаря. Більше 30 років очолював Олександрівську земську лікарню
- 135 років тому в м. Олександрівську з'явилася перша бібліотека для читання Б. Я. Штерна (1890)
- 125 років від дня заснування наукової бібліотеки Запорізького національного технічного університету (1900)
- 95 років тому прийнято рішення уряду України про будівництво міського електричного транспорту в м. Запоріжжі (1930)
- 95 років від дня відкриття видатної пам'ятки археології – "Вознесенського скарбу"(1930)
- 95 років тому остаточно завершено будівництво будинку Катарини Вальман у м. Запоріжжі (1930)
- 85 років (1940) від дня заснування ЗАТ "Запоріжжялігмобуд" (1940)
- 65 років від дня заснування Запорізької обласної ДЮСШ (1960)
- 35 років Запорізькому обласному центру науково-технічної творчості учнівської молоді "Грані" (1990)

**Комунальний заклад "Запорізька обласна бібліотека для дітей
"Юний читач" Запорізької обласної ради**

**69006
м. Запоріжжя
вул. В.Лобановського, 14**

**Телефони: (061) 236-85-62
236-85-63
236-86-27
236-86-49**

**Ел. пошта: zobd@ukr.net
Сайт: <http://zobd.zp.ua>**